

NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI

Delegatura w Rzeszowie

LRZ – 4101-19-02/2012

P/12/080

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI

Delegatura w Rzeszowie

ul. Kraszewskiego 8, 35-016 Rzeszów

T +48 17 780 23 00, F +48 17 780 23 06

lrz@nik.gov.pl

I. Dane identyfikacyjne kontroli

Numer i tytuł kontroli	P/12/080 „Wdrażanie krajowego systemu poboru opłat drogowych”
Jednostka przeprowadzająca kontrolę	Najwyższa Izba Kontroli Delegatura w Rzeszowie
Kontroler	Małgorzata Milanowska, specjalista kontroli państwowej, upoważnienie do kontroli nr 84404 z dnia 7.11.2012 r. (dowód: akta kontroli str. 1)
Jednostka kontrolowana	Wojewódzki Inspektorat Transportu Drogowego w Rzeszowie, 35-103 Rzeszów, Ul. Hanasiewicza 21, zwany dalej „WITD”.
Kierownik jednostki kontrolowanej	Pan Łukasz Tur, Podkarpacki Wojewódzki Inspektor Transportu Drogowego w okresie od dnia 29 stycznia 2008 r. (dowód: akta kontroli str. 2)

II. Ocena kontrolowanej działalności

Ocena ogólna

Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie¹ mimo stwierdzonych nieprawidłowości działalność kontrolowanej jednostki w zbadanym zakresie.

Uzasadnienie oceny ogólnej

WITD realizował zadania związane z Elektronicznym Systemem Poboru Opłat Drogowych (zwanym dalej „ETC”). Był on odpowiednio przygotowany do wykonywania tych zadań, zarówno pod względem organizacyjnym, technicznym, jak i kadrowym.

W okresie od 1 lipca 2011 r. do 31 października 2012 r. przeprowadził łącznie 588 kontroli w ww. zakresie, których wyniki zostały udokumentowane w 588 protokołach. W związku z ww. kontrolami wydano 540 decyzji, w których nałożono kary w łącznej wysokości 1.758 tys. zł.

Spośród 21 zbadanych postępowań prowadzonych przez WITD w zakresie ETC, w przypadku 16 (76,2 %) nakładano kary niezgodnie z przepisem art. 13 k ust. 1 ustawy z dnia 21 marca 1985 r. o drogach publicznych², naliczając je wielokrotnie (2, 3 i 4 krotnie) za ciągły przejazd po tej samej drodze. W ww. sprawach łączna kwota nienależnie naliczonych kar wynosiła 93 tys. zł. Wskazany powyżej sposób postępowania WITD związany był z pismem Głównego Inspektora Transportu Drogowego (zwanego dalej „Głównym Inspektorem TD”) z dnia 13 września 2011 r., które kategorycznie zalecało aby wszczynać postępowania i nakładać kary administracyjne za każde naruszenie wykryte przez bramownice kontrolne (incydenty zawierające zdjęcia pojazdu oznaczone literą „E”).

W ocenie Najwyższej Izby Kontroli wykonywanie ww. zaleceń Głównego Inspektora TD podczas wielokrotnego nakładania kar na podstawie przepisu art. 13 k ust. 1 ustawy o drogach publicznych nie zwalniało WITD z obowiązku działania zgodnie z obowiązującymi przepisami prawa. Zgodnie bowiem

¹ Najwyższa Izba Kontroli stosuje 3-stopniową skalę ocen: pozytywna, pozytywna mimo stwierdzonych nieprawidłowości, negatywna. Jeżeli sformułowanie oceny ogólnej według proponowanej skali byłoby nadmiernie utrudnione, albo taka ocena nie dawałaby prawdziwego obrazu funkcjonowania kontrolowanej jednostki w zakresie objętym kontrolą, stosuje się ocenę opisową, bądź uzupełnia ocenę ogólną o dodatkowe objaśnienie

² Dz. U. z 2007 r. Nr 19, poz. 115 ze zm.

z art. 77 ust. 1 ustawy z dnia 6 września 2001 r. o transporcie drogowym³ do pracowników Inspekcji zatrudnionych na stanowiskach urzędniczych, w tym inspektorów, stosuje się przepisy ustawy z dnia 21 listopada 2008 r. o służbie cywilnej⁴. Zgodnie zaś z art. 77 ustawy o służbie cywilnej członek korpusu służby cywilnej jest obowiązany wykonywać polecenia służbowe przełożonych, a gdy jest on przekonany, że polecenie jest niezgodne z prawem albo zawiera znamiona pomyłki, jest on obowiązany na piśmie poinformować o tym przełożonego. W razie pisemnego potwierdzenia polecenia jest obowiązany je wykonać.

Bezspornym pozostaje fakt, że ww. kary były nakładane w formie decyzji administracyjnej, na podstawie przepisów ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. Kodeks postępowania administracyjnego⁵. Sprawy administracyjne, istniejące na podstawie art. 13k ust. 1 ustawy o drogach publicznych dotyczą konkretnego kierującego pojazdem po konkretnej drodze krajowej, a hipoteza taka została wyraźnie wskazana w ww. przepisie przez ustawodawcę. Aspektem przedmiotowym indywidualnej sprawy administracyjnej, jest zatem zgodnie z literalnym brzmieniem ustawy, przejazd samochodu o którym mowa art. 13 ust. 1 pkt 3 ww. ustawy po danej drodze krajowej, bez uprzedniego uiszczenia opłaty za przejazd lub uiszczenia opłaty w niepełnej wysokości. W związku z tym należy stwierdzić, że karę na podstawie art. 13k ust. 1 i 2 ustawy o drogach publicznych nakłada się za każdorazowy, ciągły przejazd drogą krajową bez opłaty lub po uiszczeniu jej w niepełnej wysokości. Z powyższego wynika, że nie można nałożyć kary za każdy przejazd pod bramownicą z zainstalowanymi urządzeniami kontrolnymi po danej drodze krajowej, albowiem jest to w istocie ta sama droga, a w konsekwencji ta sama sprawa administracyjna.

W przypadku wszystkich 21 postępowań objętych kontrolą, kary zostały nałożone w związku z przejazdem pojazdów samochodowych, o których mowa w art. 13 ust. 1 pkt 3 ustawy o drogach publicznych, po drogach wskazanych w rozporządzeniu Rady Ministrów z dnia 22 marca 2011 r. w sprawie dróg krajowych lub ich odcinków, na których pobiera się opłatę elektroniczną, oraz wysokości stawek opłaty elektronicznej⁶.

W związku z ww. 21 postępowaniami złożono łącznie 14 wniosków o ponowne rozpatrzenie sprawy, z których 1 została zakończona decyzją Głównego Inspektora TD uchylającą w całości decyzję organu pierwszej instancji i umarzającą postępowanie w sprawie.

Spośród wszystkich 540 decyzji wydanych przez WITD w zakresie ETC, w przypadku 176 złożono wnioski o ponowne ich rozpatrzenie przez Głównego Inspektora TD, zaś w przypadku 4 – odwołania. Złożone wnioski i odwołania dotyczyły w szczególności: nieprawidłowego działania ETC, nieprawidłowego oznakowania drogi, nieznanomości przepisów prawa i w związku z tym nieświadomości obowiązku uiszczenia opłaty za przejazd po drodze, ciężkiej sytuacji materialnej oraz niewspółmierności wysokości kary do naruszenia. W związku z ww. wnioskami i odwołaniami WITD przekazywał akta spraw do Głównego Inspektoratu Transportu Drogowego (zwanego dalej „GITD”) celem ich rozpatrzenia i wydania stosowych orzeczeń. W przypadku spraw objętych kontrolą czynności te były realizowane, z wyjątkiem 1 przypadku, w terminie wynikającym z przepisu art. 133 Kodeksu postępowania administracyjnego.

WITD posiadał informację w 76 sprawach o decyzjach, postanowieniach, wyrokach, pismach lub odpowiedziach na skargi skierowanych w wyniku

---

³ tj. Dz. U. z 2012 r., poz. 1265

⁴ Dz. U. Nr 227, poz. 1505 ze zm.

⁵ Dz. U. z 2000 r. Nr 98, poz. 1071 ze zm.

⁶ Dz. U. Nr 80 poz. 433 ze zm.

rozpoznania złożonych wniosków o ponowne rozpoznanie sprawy lub odwołań. W pozostałych 107 sprawach WITD nie posiadał informacji w ww. zakresie.

W ramach współpracy z innymi organami w zakresie kontroli prawidłowości uiszczania opłat drogowych WITD – od dnia 1 listopada 2011 r. do dnia 31 października 2012 r. – przeprowadził wspólnie z GITD 244 kontrole.

Pomimo uregulowań wewnętrznych dotyczących prowadzenia w jednostce kontroli wewnętrznej, WITD nie przewidział – w planach takich kontroli opracowanych na 2011 r. i 2012 r. – kontroli dotyczących ETC. W okresie objętym kontrolą w ww. zakresie sprawdzono jedynie terminowość rozliczenia się z wystawionej 1 decyzji administracyjnej oraz prawidłowość wykonywania czynności służbowych w terenie, przez 1 patrol pracowników Wydziału Inspekcji WITD.

III. Opis ustalonego stanu faktycznego

Działania Podkarpackiego Wojewódzkiego Inspektora Transportu Drogowego w zakresie wypełniania zadań związanych z funkcjonowaniem Krajowego Systemu Poboru Opłat (zwanego dalej „KSPO”)

1. Przygotowanie kadrowe i techniczne do przeprowadzania kontroli uiszczania opłat w ramach KSPO.

Opis stanu
faktycznego

WITD nie realizował zadań związanych z Manualnym Systemem Poboru Opłat Drogowych (od pojazdów o dopuszczalnej masie całkowitej pojazdu samochodowego niższej lub równej 3,5 tony) na państwowych odcinkach autostrad w związku z tym, że na obszarze objętym jego właściwością miejscową (województwa podkarpackiego) brak jest jakichkolwiek odcinków autostrad państwowych, objętych tym systemem.

(dowód: akta kontroli str. 71-75)

Statut WITD, precyzujący jego zadania, został nadany zarządzeniem Wojewody Podkarpackiego nr 159/10 z dnia 30 czerwca 2010 r. W dniu 7 lipca 2011 r. Wojewoda Podkarpacki zmienił treść ww. zarządzenia, dodając m.in. nowy zapis, że *do zadań realizowanych przez Wojewódzki Inspektorat należy kontrola prawidłowości uiszczenia opłaty elektronicznej, o której mowa w art. 13 ust. 1 pkt 3 ustawy o drogach publicznych.* Ww. zadanie dot. ETC zostało także wskazane w kolejnym zarządzeniu Wojewody Podkarpackiego nr 82/12 z dnia 23 marca 2012 r., zmieniającym zarządzenie w sprawie nadania statutu WITD.

(dowód: akta kontroli str. 3-8)

W dniu 1 września 2011 r. zarządzeniem nr 15/2011 Podkarpacki Wojewódzki Inspektor Transportu Drogowego (zwany dalej „Podkarpackim Wojewódzkim Inspektorem TD”) ustalił Regulamin organizacyjny WITD, który zawierał postanowienia dotyczące zadań WITD, związanych z ETC. Regulamin ten wszedł w życie w dniu 18 października 2011 r., tj. w dniu jego zatwierdzenia przez Wojewodę Podkarpackiego. W ww. regulaminie stwierdzono m.in., że *Wojewódzki Inspektor przy pomocy Inspektoratu realizuje sprawy z zakresu kontroli prawidłowości uiszczenia opłaty elektronicznej, o której mowa w art. 13 ust. 1 pkt 3 ustawy o drogach publicznych oraz prowadzenia postępowań administracyjnych, w tym wydawania decyzji oraz postanowień administracyjnych.* Zadania te zostały przypisane w regulaminie Wydziałowi Inspekcji. Czynności te zostały także

wymienione w zarządzeniu Wojewody Podkarpackiego nr 2/2012 z dnia 1 marca 2012 r. w sprawie zmian w Regulaminie organizacyjnym WITD.

W obowiązującym od dnia 1 sierpnia 2007 r. do dnia 17 października 2011 r., Regulaminie organizacyjnym WITD, ustalonym przez Podkarpackiego Wojewódzkiego Inspektora TD zarządzeniem z dnia 4 lipca 2007 r. nr 7/2007 (następnie zmienionym zarządzeniami z dnia 9 czerwca 2009 r. nr 5/2009 i z dnia 3 listopada 2009 r. nr 13/2009) nie stwierdzono postanowień odnoszących się do KSPO, w szczególności ETC.

(dowód: akta kontroli str. 9-63)

W okresie od 1 lipca 2011 r. do 18 października 2011 r. zadania z zakresu kontroli ETC realizowane były przez pracowników Wydziału Inspekcji WITD, w którym zatrudnieni byli inspektorzy Inspekcji Transportu Drogowego uprawnieni do wykonywania czynności kontrolnych we wskazanym powyżej zakresie. W zakresach czynności pracowników tego Wydziału wskazano m.in., że do podstawowych ich zadań i obowiązków należy m.in. *dokonywanie na drogach publicznych kontroli przestrzegania przepisów ustawy z dnia 6 września 2001 r. o transporcie drogowym oraz innych obowiązujących aktów prawnych, bieżąca analiza kontroli drogowych, prowadzenie postępowań wyjaśniających będących następstwem przeprowadzonych kontroli, wykonywanie innych zadań i poleceń wynikających z zakresu działania Wydziału, zleconych przez Podkarpackiego Wojewódzkiego Inspektora TD, jego zastępcę oraz Naczelnika Wydziału Inspekcji, jak również systematyczne pogłębianie wiedzy oraz doskonalenie kwalifikacji zawodowych niezbędnych do wykonywania swych zadań i obowiązków.*

WITD nie posiadał pisemnych wewnętrznych procedur dot. prowadzenia kontroli ETC. W okresie objętym kontrolą otrzymywał w przedmiotowym zakresie wytyczne od Głównego Inspektora TD – szczegółowo opisane poniżej w pkt 2 wystąpienia pokontrolnego – wraz z wzorami dokumentów, które należało wykorzystać w trakcie prowadzonych postępowań. Pierwsze z pism Głównego Inspektora TD było datowane na dzień 29 lipca 2011 r.

(dowód: akta kontroli str. 167-189)

Pan Łukasz Tur, Podkarpacki Wojewódzki Inspektor Transportu Drogowego wyjaśnił, że zgodnie z rozporządzeniem Ministra Transportu z dnia 11 czerwca 2007 r. w sprawie zasad organizacji wojewódzkich inspektoratów transportu drogowego⁷ Regulamin organizacyjny WITD ustalany przez Podkarpackiego Wojewódzkiego Inspektora TD zatwierdzany jest przez Wojewodę Podkarpackiego w trybie art. 53 ust. 4 ustawy z dnia 23 stycznia 2009 r. o wojewodzie i administracji rządowej w województwie⁸, po uprzednim zaopiniowaniu regulaminu przez Głównego Inspektora TD.

W związku z potrzebą aktualizacji regulaminu organizacyjnego podyktowaną wejściem w życie szeregu przepisów prawnych, a także licznymi zmianami w strukturze organizacyjnej i zakresie działania Inspektoratu, ustalona została nowa treść regulaminu. Pismem z dnia 30 czerwca 2011 r. (...) Podkarpacki Wojewódzki Inspektor TD przekazał projekt regulaminu organizacyjnego Głównemu Inspektorowi TD, celem zaopiniowania. Pismem z dnia 28 lipca 2011 r. (...) Główny Inspektor TD przedstawił uwagi do przedmiotowego projektu. W dniu 17 sierpnia 2011 r. wysłany został do Głównego Inspektora TD projekt regulaminu uwzględniający uwagi przekazane w piśmie, o którym mowa powyżej. Główny Inspektor TD w piśmie z dnia 31 sierpnia 2011 r. (...) poinformował, iż nie wnosi do przedstawionego

⁷ Dz. U. Nr 109, poz. 753 ze zm.

⁸ Dz. U. Nr 31, poz. 206 ze zm.

projekt regulaminu uwag i wyraża pozytywną opinię dla zaproponowanych w nim przepisów. Wobec powyższego, pismem z dnia 1 września 2011 r. przedłożono Wojewodzie Podkarpackiemu regulamin wraz z zarządzeniem Podkarpackiego Wojewódzkiego Inspektora TD w sprawie ustalenia Regulaminu organizacyjnego WITD z prośbą o jego zatwierdzenie. W odpowiedzi Podkarpacki Urząd Wojewódzki w Rzeszowie w piśmie Dyrektora Generalnego urzędu z dnia 16 września 2011 r. (...) przekazał uwagi do przesłanego regulaminu – celem stosownego wykorzystania. Podkarpacki Wojewódzki Inspektor TD uwzględnił w treści regulaminu uwagi przekazane w piśmie, o którym mowa powyżej i pismem z dnia 12 października 2011 r. przekazał Wojewodzie Podkarpackiemu ostateczną treść regulaminu organizacyjnego w celu zatwierdzenia.

(dowód: akta kontroli str. 182-189)

W okresie od 1 lipca 2011 r. do 30 października 2012 r. w Wydziale Inspekcji WITD było zatrudnionych łącznie 44 pracowników. Spośród nich 42 odbyło szkolenie prowadzone przez firmę Kapsch Telematic Services Sp. z o.o., pn. „Szkolenie podstawowe w zakresie obsługi oprogramowania oraz sprzętu wchodzącego w zakres wyposażenia Mobilnych Jednostek Kontrolnych”.

Szkolenia w przedmiotowym zakresie odbywały się w okresie od 27 kwietnia 2011 r. do 22 września 2011 r., z tego do dnia 1 lipca 2011 r. przeszkolono 17 osób.

We wszystkich przypadkach osoby przeprowadzające kontrole związane z ETC zostały wcześniej przeszkolone w ramach ww. tematu.

(dowód: akta kontroli str. 64-68, 123-156)

Dwóch pracowników Wydziału Inspekcji WITD nie brało udziału w ww. szkoleniu w związku z usprawiedliwioną dłuższą ich nieobecnością w pracy (1 z nich został zawieszony w czynnościach służbowych od dnia 23 kwietnia 2012 r.). Jeden z ww. (zawieszony w czynnościach służbowych) nie prowadził kontroli dot. ETC, zaś drugi przeprowadził do dnia 31 października 2012 r. – 2 takie kontrole, pomimo nieodbycia żadnego szkolenia w ww. zakresie.

(dowód: akta kontroli str. 64-68, 123-156)

Pan Łukasz Tur, Podkarpacki Wojewódzki Inspektor Transportu Drogowego wyjaśnił, że kontrole w dniach 9 marca 2012 r. i 19 czerwca 2012 r. przeprowadzone były przez pracownika Wydziału Inspekcji zatrudnionego na stanowisku inspektora transportu drogowego, który spełnia wszystkie ustawowe wymogi do pracy na wskazanym stanowisku. Uprawnienia inspektorów transportu drogowego do kontroli w określonym zakresie wynikają z ustawy o transporcie drogowym. Przepisy wprowadzające system elektronicznego poboru opłat na wybranych odcinkach dróg krajowych nie uzależniały uprawnień inspektorów do wykonywania czynności kontrolnych w tym zakresie od ukończenia szkolenia. Potrzeba organizacji szkoleń dla pracowników Wydziału Inspekcji wynikała tylko i wyłącznie z konieczności przeszkolenia w zakresie obsługi urządzeń i oprogramowania zainstalowanego w pojazdach (Mobilnych Jednostkach Kontrolnych – zwanych dalej „MJK”) przeznaczonych do prowadzenia kontroli elektronicznego systemu poboru opłat drogowych. W stosunku do osób, które z przyczyn losowych nie wzięły udziału w przeszkoleniu, przyjęto zasadę, iż w ramach wewnętrznej współpracy zostaną zapoznane w praktyce z zasadami funkcjonowania oprogramowania i urządzeń zainstalowanych w MJK. Podkreślenia wymaga tu jednakże fakt, iż brak tego przeszkolenia w żaden sposób nie wpływał na umocowanie pracowników Wydziału Inspekcji do prowadzenia kontroli w omawianym zakresie. Pracownicy Wydziału Inspekcji WITD nie przechodzili osobnego szkolenia w zakresie uregulowań

prawnych dotyczących ETC. Wszystkie zmiany przepisów, ich interpretacji, wytycznych GITD w tym zakresie, które związane są z pracą w Wydziale Inspekcji omawiane są na bieżąco przez Naczelnika Wydziału w trakcie odpraw do służby. Ponadto pracownicy otrzymują monity drogą mailową z informacją o terminie wejścia w życie zmiany przepisów, numerach właściwego publikatora itp. celem zapoznania się i stosowania. Obowiązek zapoznawania się na bieżąco z aktualnymi przepisami prawnymi wynika ponadto z zakresu obowiązków każdego pracownika Wydziału Inspekcji oraz specyfiki ich pracy.

(dowód: akta kontroli str. 182-189)

W okresie od 29 czerwca 2011 r. do 27 listopada 2012 r. WITD posiadał łącznie 7 jednostek mobilnych wykorzystywanych do kontroli ETC. Wszystkie pojazdy zostały przekazane w dniu 29 czerwca 2011 r. przez GITD, na podstawie protokołów przekazania. Spośród ww. 4 pojazdy zostały zwrócone przez WITD do GITD, na podstawie protokołów zdawczo – odbiorczych spisanych odpowiednio w dniach: 21 listopada 2011 r. i 5 listopada 2012 r.

(dowód: akta kontroli str. 69-70)

W zakresie przyczyn przekazania do GITD posiadanych przez WITD 4 jednostek mobilnych, Pan Łukasz Tur, Podkarpacki Wojewódzki Inspektor Transportu Drogowego wyjaśnił, że w okresie objętym kontrolą GITD zatrudniał pracowników na stanowiska związane z kontrolą elektronicznego poboru opłat i kierował ich do pracy w Delegaturze Południowo – Wschodniej GITD z siedzibą w Rzeszowie. W celu zapewnienia możliwości realizacji zadań z tego zakresu, niezbędne stało się przekazanie pracownikom GITD pojazdów (MJK) przeznaczonych do kontroli. Przekazanie pojazdów odbywało się na zasadzie ustnych ustaleń według potrzeb wskazanych przez GITD. Przekazanie odbywało się za protokołem. Podkreślenia wymaga fakt, iż przekazanie 4 jednostek mobilnych nie wpłynęło w żaden sposób negatywnie na możliwość realizacji zadań z zakresu kontroli opłat elektronicznych przez pracowników WITD, gdyż ciężar kontroli przesunięty został na pracowników GITD.

(dowód: akta kontroli str. 182-185)

Ustalone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie nie stwierdzono nieprawidłowości.

Ocena
częstkowa

WITD był odpowiednio przygotowany do wykonywania zadań kontrolnych związanych z ETC, zarówno pod względem organizacyjnym, technicznym, jak i kadrowym. Późniejsze opracowanie Regulaminu organizacyjnego WITD i nieprzeszkolenie 1 z pracowników przeprowadzającego kontrolę w zakresie ETC nie wpłynęły na jakość realizowanych zadań jednostki w tym zakresie.

2. Realizacja zadań kontrolnych związanych z prawidłowością uiszczania opłat drogowych.

Opis stanu
faktycznego

W okresie od 1 lipca 2011 r. do 31 października 2012 r. WITD przeprowadził łącznie 588 kontroli dotyczących ETC, których wyniki zostały udokumentowane w 588 protokołach. W związku z ww. kontrolami wydano 540 decyzji, w których nałożono kary w łącznej wysokości 1.758 tys. zł (informacja na podstawie decyzji wydawanych przez WITD i będących w jego posiadaniu). WITD nie posiadał informacji o 137 decyzjach, w związku 79 protokołami kontroli spisany przez pracowników WITD w ww. zakresie. Akta ww. 136 spraw zostały przekazane przez

WITD do GITD celem wydania przedmiotowych decyzji, zaś w 1 przypadku nie wszczęto postępowania administracyjnego z uwagi na jego bezprzedmiotowość (kontrolowany uiszczył opłatę w wysokości wyższej od wymaganej).

W trakcie ww. kontroli sprawdzano zapisy w zakresie prawidłowości uiszczenia opłaty elektronicznej wynikające z danych przekazywanych do mobilnych jednostek kontrolnych przez System Elektronicznego Poboru Opłat (zwany dalej „SEPO”) oraz – w momencie zatrzymania pojazdu do kontroli – sprawdzano czy jest on wyposażony w urządzenie służące do uiszczenia opłaty elektronicznej (urządzenie to jest uruchomione i czy jest używane zgodnie z przeznaczeniem).

W wyniku kontroli stwierdzono, w szczególności następujące naruszenia:

1. przejazd po drodze krajowej bez uiszczenia opłaty elektronicznej, np. w związku z brakiem OBU lub brakiem z nim komunikacji, brakiem środków na koncie, nieprzełączeniem przełącznika przyczepty,
2. przejazd po drodze krajowej bez uiszczenia opłaty elektronicznej w pełnej wysokości, np. w związku z nieprzełączeniem przełącznika przyczepty, nieprawidłowym zawarciem umowy.

(dowód: akta kontroli str. 123-156)

Pan Łukasz Tur, Podkarpacki Wojewódzki Inspektor Transportu Drogowego podał, że *co do zasady każda kontrola przeprowadzana przez inspektora Inspekcji Transportu Drogowego dokumentowana jest w postaci protokołu. Patrole inspekcji prowadzące kontrole z zakresu prawidłowości uiszczenia opłat drogowych, realizują zadania przy wykorzystaniu pojazdów specjalistycznych (MJK), wyposażonych w urządzenia i oprogramowanie niezbędne do wykonywania ww. zadania. Wykonywanie zadań kontrolnych przez funkcjonariuszy inspekcji polega w tym wypadku na patrołowaniu odcinka drogi objętego opłatą i skanowaniu urządzeń zainstalowanych w pojazdach, które zgodnie z właściwymi przepisami powinny posiadać urządzenie do poboru opłat drogowych. Nie jest to zatem kontrola sensu stricto, a jedynie „typowanie” pojazdu do kontroli poprzez sprawdzanie w bazie danych, czy dla danego urządzenia nie występują zarejestrowane naruszenia w zakresie uiszczenia opłaty drogowej. Tego typu sprawdzanie pojazdów należy do zadań i obowiązków patrolu inspekcji, nie kończy się jednak sporządzeniem z tych czynności protokołu kontroli w rozumieniu ustawy o transporcie drogowym. Dopiero wykrycie naruszenia w bazie danych powoduje wszczęcie kontroli poprzez zatrzymanie pojazdu, pobranie dokumentów oraz spisanie z tych czynności protokołu kontroli. WITD nie gromadzi informacji o ilości skanowanych pojazdów oraz nie posiada dostępu do bazy danych, w której tego typu informacje byłyby gromadzone.*

(dowód: akta kontroli str. 71-75)

Zgodnie z art. 13 ust. 1 pkt 3 ustawy o drogach publicznych korzystający z dróg publicznych są obowiązani do ponoszenia opłat za przejazdy po drogach krajowych pojazdów samochodowych, w rozumieniu art. 2 pkt 33 ustawy z dnia 20 czerwca 1997 r. - *Prawo o ruchu drogowym*⁹, za które uważa się także zespół pojazdów składający się z pojazdu samochodowego oraz przyczepy lub naczepy o dopuszczalnej masie całkowitej powyżej 3,5 tony, w tym autobusów niezależnie od ich dopuszczalnej masy całkowitej.

Zgodnie z art. 13ha ust. 1 i 2 ww. ustawy opłata, o której mowa w art. 13 ust. 1 pkt 3, zwana dalej "opłatą elektroniczną", jest pobierana za przejazd po drogach krajowych lub ich odcinkach, określonych w przepisach wydanych na

⁹ Dz. U. z 2005 r. Nr 108, poz. 908 ze zm.

podstawie ust. 6. Opłatę elektroniczną ustala się jako iloczyn liczby kilometrów przejazdu i stawki tej opłaty za kilometr dla danej kategorii pojazdu.

W dniu 28 lipca 2011 r. Główny Inspektor TD, działając na podstawie art. 51 ust. 7 w związku z art. 50 pkt 1 lit. j ustawy o *transporcie drogowym* upoważnił Pana Łukasza Tur, Podkarpackiego Wojewódzkiego Inspektora TD do działania w imieniu Głównego Inspektora TD w sprawach związanych z kontrolą prawidłowości uiszczenia opłaty elektronicznej za przejazd po drogach krajowych, na zasadach określonych w ustawie o *drogach publicznych*, w tym:

- przeprowadzania kontroli prawidłowości uiszczenia opłaty elektronicznej, o której mowa w art. 13 ust. 1 pkt 3 ustawy o *drogach publicznych*,

- kontroli przestrzegania przez kontrolowanego obowiązków wynikających z art. 13i ust. 4a i 4b ww. ustawy,

- nakładania i pobierania kar pieniężnych, o których mowa w art. 13k ww. ustawy.

W upoważnieniu tym zawarto zapis, że wchodzi ono w życie z dniem opublikowania w Dzienniku Ustaw ustawy z dnia 1 lipca 2011 r. o *zmianie ustawy o transporcie drogowym oraz ustawy o drogach publicznych*, która to wchodzi w życie z dniem ogłoszenia.

(dowód: akta kontroli str. 122)

Ustawa z dnia 1 lipca 2011 r. o *zmianie ustawy o transporcie drogowym oraz ustawy o drogach publicznych* została opublikowana w Dzienniku Ustaw z dnia 1 sierpnia 2011 r. Nr 159, poz. 945 i weszła w życie w tym samym dniu.

W okresie od 1 lipca 2011 r. do 31 lipca 2011 r. WITD przeprowadził łącznie 81 kontroli dot. ETC, w wyniku których Podkarpacki Wojewódzki Inspektor TD wydał 81 decyzji, w których nałożył kary w łącznej kwocie 241,5 tys. zł.

(dowód: akta kontroli str. 157-160)

Pan Łukasz Tur, Podkarpacki Wojewódzki Inspektor Transportu Drogowego wyjaśnił, że *pracownicy WITD prowadzili czynności kontrolne dotyczące prawidłowości uiszczania opłaty elektronicznej i wydawali decyzje w tym zakresie od dnia 1 lipca 2011 r. na podstawie przepisów ustawy o transporcie drogowym oraz ustawy o drogach publicznych w obowiązującym wówczas brzmieniu. Upoważnienie Głównego Inspektora TD dla Podkarpackiego Wojewódzkiego Inspektora TD wydane zostało w związku z wejściem w życie z dniem 1 sierpnia 2011 r. przepisów ustawy z dnia 1 lipca 2011 r. o zmianie ustawy o transporcie drogowym oraz ustawy o drogach publicznych. Na podstawie ustawy z dnia 1 lipca 2011 r. o zmianie ustawy o transporcie drogowym oraz ustawy o drogach publicznych (...) Główny Inspektor TD wydał dodatkowe wytyczne, które wpłynęły do tu. Urzędu w dniu 29 lipca 2011 r. W związku z przepisami ustawy o drogach publicznych i wytycznymi od dnia 1 sierpnia 2012 r. kontrole w zakresie prawidłowości uiszczania opłaty elektronicznej odbywały się na podstawie imiennego upoważnienia, udzielonego przez Podkarpackiego Wojewódzkiego Inspektora TD poszczególnym inspektorom transportu drogowego.*

(dowód: akta kontroli str. 71-75)

Przywołane w ww. wyjaśnieniach wytyczne Głównego Inspektora TD z dnia 29 lipca 2011 r. zostały szczegółowo opisane w dalszej treści wystąpienia pokontrolnego.

Zgodnie z art. 13 k ust. 1 pkt 1 i 2 ustawy o *drogach publicznych* za przejazd po drodze krajowej kierującemu pojazdem samochodowym, o którym mowa w art. 13 ust. 1 pkt 3, za który pobiera się opłatę elektroniczną: bez

uiszczenia tej opłaty - wymierza się karę pieniężną w wysokości 3.000 zł; bez uiszczenia tej opłaty w pełnej wysokości - wymierza się karę pieniężną w wysokości 1.500 zł.

Zgodnie z art. 13 k ust. 2 w związku z art. 13i ust. 4a i 4b ww. ustawy kierującemu pojazdem samochodowym, o którym mowa w art. 13 ust. 1 pkt 3, który narusza obowiązek określony w art. 13i:

1) w ust. 4a w:

- a) pkt 1 (włączenia urządzenia podczas przejazdu po drodze, na której pobiera się opłatę) - wymierza się karę pieniężną w wysokości 3.000 zł,
- b) pkt 2 (wprowadzenia do urządzenia prawidłowych danych o rodzaju pojazdu) - wymierza się karę pieniężną w wysokości 1.500 zł,
- c) pkt 3 (używania urządzenia zgodnie z przeznaczeniem) - wymierza się karę pieniężną w wysokości 1.500 zł;

2) w ust. 4b (w przypadku stwierdzenia niesprawności urządzenia, obowiązek do niezwłocznego zjechania z drogi objętej obowiązkiem uiszczenia opłaty elektronicznej) - wymierza się karę pieniężną w wysokości 3.000 zł.

Zgodnie z art. 13k ust. 4 ustawy o drogach publicznych kary pieniężne, o których mowa w ust. 1 i 2, nakładają, w drodze decyzji administracyjnej, uprawnieni do kontroli, o których mowa w art. 13l ust. 1.

W okresie objętym kontrolą WITD otrzymał od Głównego Inspektora TD m.in. nw. pisma, zawierające wskazówki dotyczące postępowania w trakcie prowadzonych postępowań dotyczących ETC:

1. z dnia 29 lipca 2011 r. nr BEPO-012-20/11, w którym zalecono, *aby od dnia 1 sierpnia 2011 r. stosować przekazany nowy wzór decyzji. Ponadto przypomniano, że w przypadku stwierdzenia naruszenia przepisów ustawy o drogach publicznych kontrola drogowa zarówno w stosunku do kierowców krajowych, jak i zagranicznych ma zostać zakończona wydaniem decyzji administracyjnej o nałożeniu kary pieniężnej na drodze. W piśmie poproszono, aby udzielić inspektorom Inspekcji Transportu Drogowego upoważnienia do realizacji czynności związanych z kontrolą uiszczania opłaty elektronicznej według załączonego wzoru. Oprócz ww. upoważnienia załącznikami do pisma były wzory następujących dokumentów: zawiadomienia o wszczęciu z urzędu postępowania administracyjnego, wyjaśnienia potwierdzającego skorzystanie z prawa wypowiedzenia się co do zebranego materiału dowodowego, decyzji o nałożeniu kary pieniężnej oraz informacja dot. przepisów ustawy o drogach publicznych;*

2. z dnia 13 września 2011 r. nr BEPO.012.34.2011.130, w którym wskazano: *„w przypadku, w którym system infrastruktury przydrożnej przekazuje do pojazdu MJK więcej niż jeden incydent wykryty przez bramownicę kontrolną (incydenty zawierające zdjęcia pojazdu, oznaczone literą „E”) kategorycznie polecam wszczynanie postępowań administracyjnych i nakładanie kar administracyjnych za każde wykryte naruszenie. Wszelkie odstępstwa od tej reguły są nie tylko niezgodne z wytycznymi dotyczącymi przeprowadzania kontroli przekazanymi podczas ostatniej narady służbowej (...), ale również stoją w sprzeczności z aktualnie obowiązującym stanem prawnym. Mając na uwadze powyższe, obliguję Państwa do przekazania niniejszego stanowiska podległym inspektorom wykonującym czynności kontrolne w ramach systemu ETC wraz ze zobowiązaniem do ich bezwzględnego stosowania. Informuję ponadto, że w przypadku niezastosowania się do niniejszego stanowiska zostaną wyciągnięte konsekwencje służbowe zarówno w stosunku do inspektorów Inspekcji Transportu Drogowego, jak i ich przełożonych”;*

3. z dnia 24 października 2011 r. nr BEPO.012.56.2011.130, w którym polecono *aby w ramach kontroli mobilnej w stosunku do kierowców krajowych, po przeprowadzeniu kontroli doręczać jedynie zawiadomienie o wszczęciu*

postępowania, natomiast nie wydawać decyzji administracyjnych nakładających karę pieniężną na drodze. Ww. zalecenie związane było z występowaniem coraz częstszych przypadków generowania przez KSPO zapisów ewidencyjnych dotyczących potencjalnych naruszeń przepisów ustawy o drogach publicznych w zakresie uiszczania opłaty elektronicznej, w sytuacjach kiedy to użytkownik miał prawidłowo zasilone konto. Wszelka dokumentacja dotycząca kontroli kierowców krajowych winna być przekazywana do Wydziału Postępowań, Biura ds. Elektronicznego Poboru Opłat GITD, gdzie przeprowadzone zostanie stosowne postępowanie administracyjne. W piśmie wskazano, że w stosunku do kierowców zagranicznych, dotychczasowa praktyka pozostaje bez zmian;

4. z dnia 16 listopada 2011 r. nr BEPO.012.70.2011.130, w którym powołując się na stanowisko Ministerstwa Infrastruktury z dnia 26 października 2011 r., podano że każdy zarejestrowany obraz pojazdu naruszającego obowiązek uiszczenia opłaty powinien stanowić odrębną podstawę do wszczęcia postępowania z art. 13k ustawy o drogach publicznych. Wobec tego zalecono, aby w oparciu o jeden protokół kontroli, zawierający wskazanie dostępnych naruszeń, wszczynane było odrębne postępowanie administracyjne w stosunku do każdego z zapisów ewidencyjnych. W przypadku kierowców zagranicznych – zgodnie z pismem – powinny być również wydawane odrębne decyzje administracyjne.

5. z dnia 8 grudnia 2011 r. nr BEPO.012.80.2011.284 w którym stwierdzono, że jedno naruszenie zarejestrowane przez urządzenie kontrolne skutkować powinno wszczęciem jednego postępowania administracyjnego i wydaniem jednej decyzji administracyjnej. W przypadku większej liczby naruszeń, na podstawie jednego protokołu kontroli powinny być wszczynane odrębne postępowania administracyjne;

6. z dnia 18 czerwca 2012 r. nr BEPO.012.8.2012.0133, w którym polecono aby od dnia 1 lipca 2012 r. kontrola mobilna w stosunku do kierowców krajowych kończyła się wydaniem rozstrzygnięcia w formie decyzji administracyjnej nakładającej karę pieniężną. Powyższe miało mieć zastosowanie w przypadku wygenerowania przez system zapisu ewidencyjnego wskazującego na incydenty potwierdzające brak OBU, brak umowy oraz brak środków na koncie użytkownika. Zgodnie z ww. pismem, tryb postępowania w przypadku stwierdzenia podczas czynności kontrolnych pozostałych typów naruszeń oraz w stosunku do kierowców zagranicznych pozostawał bez zmian. W załączeniu przekazano wzory dokumentów (zawiadomienia o wszczęciu postępowania z urzędu oraz decyzji administracyjnej), który winny być stosowane przez inspektorów Inspekcji Transportu Drogowego, wykonujących czynności kontrolne w ramach SEPO.

(dowód: akta kontroli str. 167-181)

Do dnia 13 września 2011 r., tj. do dnia wydania ww. zalecenia przez GITD nr BEPO.012.34.2011.130, kwota nakładanych przez WITD kar w decyzjach, w związku z prowadzonymi kontrolami ETC, nie przekraczała 3 tys. zł.

(dowód: akta kontroli str. 123-156, 175)

Kontrolą objęto 21 postępowań prowadzonych przez WITD w zakresie ETC, w wyniku których wysokość nałożonych kar była najwyższa. Łączna kwota kar – w ww. 21 sprawach – wyniosła 234 tys. zł. Spośród ww. spraw w przypadku 16 Podkarpacki Wojewódzki Inspektor TD, działając w imieniu Głównego Inspektora TD, naliczył je wielokrotnie (2, 3 lub 4 krotnie) za ciągly przejazd po tej samej drodze, za każdy incydent ze zdjęciem wykazany przez bramownicę kontrolną, co było niezgodne z art. 13k ust. 1 ustawy o drogach publicznych. Łączna kwota nienależnie naliczonych kar wyniosła w tych sprawach 93 tys. zł. Decyzje w przedmiotowych 16 sprawach zostały wydane w okresie od 26 września 2011 r. do 26 września 2012 r.

W pozostałych 5 sprawach kary zostały naliczone zgodnie z art. 13k ustawy o drogach publicznych.

(dowód: akta kontroli str. 161-166, 190-340)

Pan Łukasz Tur, Podkarpacki Wojewódzki Inspektor Transportu Drogowego wyjaśnił, że w decyzjach naliczano kary stosownie do polecenia zawartego w piśmie Głównego Inspektora TD Tomasza Połcia znak BPO.012.34.2011.130 z dnia 13 września 2011 r. Zgodnie, z poleceniem w przypadkach, gdy system infrastruktury przydrożnej przekazuje do pojazdu MJK więcej niż jeden incydent wykryty przez bramownicę kontrolną (incydenty zawierające zdjęcia pojazdu, oznaczone literą „E”) wszczynano postępowanie administracyjne i nakładano kary za stwierdzone naruszenie. Ponadto ww. piśmie wskazano, że wszelkie odstępstwa od powyżej wskazanych zasad są niezgodne z wytycznymi przekazanymi podczas narady w dniach 31 sierpnia – 2 września 2011 r. jak również w ocenie GITD, stoją w sprzeczności z obowiązującym prawem. Równocześnie Główny Inspektor TD zobowiązał inspektorów oraz ich przełożonych do ścisłego stosowania ww. wytycznych pod rygorem wyciągnięcia konsekwencji służbowych.

(dowód: akta kontroli str. 447-453)

Nieprzestrzegając ww. zaleceń Głównego Inspektora TD z dnia 13 września 2011 r., w 1 z decyzji wydanej w sprawach objętych kontrolą nie naliczono kary za każdy incydent wykazany przez bramownicę. W przedmiotowej sprawie naliczona kara dotyczyła 5 incydentów, zamiast 6 wykazanych w protokole i decyzji administracyjnej.

(dowód: akta kontroli str. 190-197, 336-340)

Pan Łukasz Tur, Podkarpacki Wojewódzki Inspektor Transportu Drogowego wyjaśnił, że w sprawie WITD.DI.P.E/IX0633/5/12, z dnia 26 września 2012 r. wg ustnych wyjaśnień młodszego kontrolera transportu drogowego Bartłomieja Peszyńskiego karę naliczył on za przejazd kontrolowanym pojazdem, bez uiszczenia wymaganej opłaty, po każdym z odcinków dróg krajowych określonych w załączniku nr 1 do rozporządzenia (...) w sprawie dróg krajowych lub ich odcinków, na których pobiera się opłatę elektroniczną, oraz wysokości stawek opłaty elektronicznej w wysokości 3000 zł. Analiza decyzji administracyjnej (...) oraz protokołu kontroli (...) wykazała, że incydent z godziny 02:12 dnia 26 września 2012 r. zarejestrowany przez bramownicę kontrolną o numerze A04_0064,2_PEF_0(21) oraz incydent z godziny 02:52 dnia 26 września 2012 r. zarejestrowany przez bramownicę kontrolną o numerze A04_0131,5_PEF_0(32) zostały stwierdzone na odcinku autostrady A4 wskazanym w załączniku nr 1 do ww. rozporządzenia w punkcie 3) lit. a) tj. odcinku Zgorzelec (granica państwa) – węzeł Bielany Wrocławskie.

(dowód: akta kontroli str. 447-453)

W przypadku wszystkich 21 postępowań kary zostały nałożone w związku z przejazdem pojazdów samochodowych, o których mowa w art. 13 ust. 1 pkt 3 ustawy o drogach publicznych, po drogach wskazanych w rozporządzeniu Rady Ministrów w sprawie dróg krajowych lub ich odcinków, na których pobiera się opłatę elektroniczną, oraz wysokości stawek opłaty elektronicznej.

(dowód: akta kontroli str. 190-340)

Zgodnie z ww. wytycznymi Głównego Inspektora TD, od dnia 1 sierpnia 2011 r. decyzje nakładające kary w trybie art. 13k ustawy o drogach publicznych były wydawane przez upoważnionych pracowników WITD. W decyzjach tych,

zgodnie ze wzorem przekazanym przez Głównego Inspektora TD, wskazywano jako organ wydający Głównego Inspektora TD. Decyzje te były podpisywane przez ww. pracowników WITD z adnotacją „z upoważnienie Podkarpackiego Wojewódzkiego Inspektora TD działającego w imieniu Głównego Inspektora TD” lub „w imieniu organu dokonującego kontroli z upoważnienia Podkarpackiego Wojewódzkiego Inspektora TD”.

(dowód: akta kontroli str. 172-174, 190-340)

Zgodnie z art. 10 § 1, 2 i 3 *Kodeksu postępowania administracyjnego* organy administracji publicznej obowiązane są zapewnić stronom czynny udział w każdym stadium postępowania, a przed wydaniem decyzji umożliwić im wypowiedzenie się co do zebranych dowodów i materiałów oraz zgłoszonych żądań. Organy administracji publicznej mogą odstąpić od zasady określonej w § 1 tylko w przypadkach, gdy załatwienie sprawy nie cierpi zwłoki ze względu na niebezpieczeństwo dla życia lub zdrowia ludzkiego albo ze względu na grożącą niepowetowaną szkodę materialną. Organ administracji publicznej obowiązany jest utrwalić w aktach sprawy, w drodze adnotacji, przyczyny odstąpienia od zasady określonej w § 1.

W 3 z ww. 21 postępowań – w aktach spraw – brak było dowodów potwierdzających skorzystanie przez kontrolowanych z uprawnienia wypowiedzenia się co do zebranego materiału dowodowego, zgodnie z art. 10 § 1 *Kodeksu postępowania administracyjnego*, tj. wyjaśnień stron sporządzonych według wzoru otrzymanego od Głównego Inspektora TD lub adnotacji o nieskorzystaniu z niego. W sprawach tych doręczono stronom zawiadomienia o wszczęciu postępowania administracyjnego, zawierające pouczenie o możliwości skorzystania z ww. uprawnienia.

(dowód: akta kontroli str. 190-340)

Pan Łukasz Tur, Podkarpacki Wojewódzki Inspektor Transportu Drogowego wyjaśnił, że w ww. sprawach doręczono stronom zawiadomienia o wszczęciu postępowania administracyjnego z urzędu, co zostało potwierdzone przez kontrolowanych ich własnoręcznymi podpisami wraz ze wskazaniem daty otrzymania wyżej opisanych pism. Brak złożonych przez strony wyjaśnień świadczyć może najprawdopodobniej o tym, że strony nie chciały skorzystać z przysługującego im prawa, pomimo właściwego pouczenia ze strony organu.

(dowód: akta kontroli str. 447-453)

Spośród 21 postępowań treść 3 decyzji zawierała nieprecyzyjne stwierdzenia dotyczące poniższych kwestii:

- braku wskazania daty 2 incydentów,
- wskazania tej samej godziny popełnienia, w tym samym dniu, 3 różnych incydentów,
- zawarcia w uzasadnieniu decyzji stwierdzenia wskazującego na zatrzymanie pojazdu po wjechaniu przez niego na płatny odcinek drogi bez uiszczenia opłaty elektronicznej.

(dowód: akta kontroli str. 190-197, 233-247)

Pan Łukasz Tur, Podkarpacki Wojewódzki Inspektor Transportu Drogowego wyjaśnił, że *powodem niewskazania daty dwóch incydentów w decyzji nr WITD.DI.0152.E/IX0326/21/11 z dnia 18 października 2011 r. (incydent A04_04_426.6PEF_062 i DK77_0130.8TF_0) była omyłka pisarska sporządzającego*

decyzję administracyjną. Nie ma wątpliwości co do incydentów zarejestrowanych przez system na podstawie, których inspektor Pan Robert Joniec nałożył karę pieniężną. Na uwagę zasługuje również, iż Strona nie podnosiła tego faktu w złożonych wyjaśnieniach.

W decyzji z dnia 5 października 2011r. nr WITD.DI.0152.E/IX0356/32/11 wskazano dwa incydenty (DK94_0037.4_PEF_0 (2218) i DK94_0285.5TF_0) zarejestrowane przez bramownicę kontrolną w dniu 3 października 2012 r. na drodze krajowej nr 94 (km drogi 37 i km drogi 285.5), oraz jeden incydent (A04_0426.6_PEF_0962) zarejestrowany w tym samym dniu na drodze krajowej nr A04 (km drogi 426,6). W opisie decyzji kontrolujący Pan Grzegorz Kłusek zamieścił omyłkowo godzinę 13.08 jako czas powstałego naruszenia. Jednak z opisu miejsca gdzie zarejestrowano naruszenie (km drogi) wynika jednoznacznie, że nie dotyczyło to wskazanej godziny.

W decyzji z dnia 5 października 2011 r. nr WITD DI.0152.E/IX0337/1/11 karę nałożono prawidłowo za trzy (nie za cztery) incydenty (A04_426.6_PEF_0(62) o godz. 04:26:25, DK04_0645,6TEF_0 o godz.19:45:59, oraz A04_426.6_PEF_0(1062) o godz. 23:00:26), zarejestrowane przez bramownicę kontrolną w dniu 19 września 2011 r. Zatrzymany do kontroli pojazd o nr rejestracyjnych OP 77719 był wyposażony w urządzenie służące do wnoszenia opłaty za przejazd wybranymi odcinkami dróg (Viabox), oraz posiadał środki na koncie. Kontrolujący inspektor Pan Paweł Owsiany przez omyłkę pisarską dokonał wpisu „bez uiszczenia wymaganej opłaty elektronicznej” w zdaniu „W/W pojazdem kontrolowany kierowca wjechał na płatny odcinek drogi krajowej pomiędzy miejscowościami RZESZÓW-TYWONIA droga krajowa nr 4 klasy G bez uiszczenia wymaganej opłaty elektronicznej”.

(dowód: akta kontroli str. 447-453)

W związku z decyzjami wydanymi w wyniku ww. postępowań złożono 14 wniosków o ponowne rozpatrzenie sprawy. WITD posiadał 1 decyzję wydaną przez Głównego Inspektora TD w związku z ww. wnioskami. W decyzji tej uchylono w całości decyzję organu pierwszej instancji i umorzono postępowanie w sprawie w związku z tym, że w trakcie postępowania wyjaśniającego uzyskano informację od firmy Kapsch Telematic Services Sp. z o.o., że opłata została prawidłowo uiszczona. W pozostałych sprawach GITD nie przekazał WITD decyzji wydanych po ponownym rozpatrzeniu spraw.

(dowód: akta kontroli str. 190-197)

Pracownicy WITD prowadzili kontrole dotyczące ETC w dniach ustawowo wolnych od pracy, jak również w godzinach nocnych.

(dowód: akta kontroli str. 123-156, 198- 340)

W okresie od 1 lipca 2011 r. do 31 października 2012 r. kontrole dotyczące ETC zostały zaplanowane przez GITD i WITD w godzinach nocnych, oraz w niedziele i święta. W ww. okresie rozkład zaplanowanych patroli przedstawiał się następująco:

- I zmiana – 681 patroli,
- II zmiana – 546 patroli,
- III zmiana – 51 patroli,
- od poniedziałku do piątku – 1184 patroli,
- soboty, niedziele i święta – 101 patroli.

(dowód: akta kontroli str. 341-446)

Pan Łukasz Tur, Podkarpacki Wojewódzki Inspektor Transportu Drogowego wyjaśnił, że obowiązującym w WITD dokumentem wewnętrznym,

określającym m.in. zasady organizacji pracy oraz systemy i rozkłady czasu pracy pracowników jest Regulamin pracy, stanowiący załącznik do zarządzenia Nr 16/2009 Podkarpackiego Wojewódzkiego Inspektora TD z dnia 16 grudnia 2009 r. w sprawie ustalenia Regulaminu pracy WITD, zmieniony zarządzeniem Nr 14/2011 Podkarpackiego Wojewódzkiego Inspektora TD.

Na podstawie art. 97 ustawy z dnia 21 listopada 2008 r. o służbie cywilnej nominalny czas pracy członków korpusu służby cywilnej, w tym inspektorów Inspekcji Transportu Drogowego, wynosi osiem godzin na dobę i średnio 40 godzin tygodniowo w przyjętym okresie rozliczeniowym. W przypadkach uzasadnionych rodzajem pracy i jej organizacją mogą być stosowane rozkłady czasu pracy, w których jest dopuszczalne przedłużenie czasu pracy do 12 godzin na dobę.

Zgodnie z zapisami Regulaminu pracy WITD pracownicy Wydziału Inspekcji, tj. inspektorzy Inspekcji Transportu Drogowego wykonują pracę zmianową w równoważnym systemie czasu pracy, w którym przedłużenie dobowego wymiaru czasu pracy jest dopuszczalne do 12 godzin, w okresie rozliczeniowym nieprzekraczającym 1 miesiąca. Przedłużony dobowy wymiar czasu pracy jest równoważony w okresie rozliczeniowym krótszym dobowym wymiarem czasu pracy w niektórych dniach lub dniami wolnymi.

Inspektorzy Inspekcji Transportu Drogowego wykonują pracę zgodnie z harmonogramem czasu pracy (planem kontroli), sporządzanym przez bezpośredniego przełożonego, tj. Naczelnika Wydziału Inspekcji, określającym rozkład czasu pracy, tj. godziny rozpoczęcia i zakończenia pracy oraz wymiar czasu pracy w poszczególnych dniach. Pozostali pracownicy Inspektoratu świadczą pracę w podstawowym systemie czasu pracy, od poniedziałku do piątku w godzinach od 7³⁰ do 15³⁰.

Zgodnie z Regulaminem pracy Inspektoratu sobota jest dniem wolnym od pracy wynikającym z zasady średnio pięciodniowego tygodnia pracy, natomiast pora nocna obejmuje czas między godziną 22⁰⁰ a 6⁰⁰ rano.

Inspektorowi Inspekcji Transportu Drogowego wykonującemu pracę, zgodnie z ustalonym harmonogramem czasu pracy:

- a) w niedzielę - zapewnia się inny dzień wolny od pracy w okresie 6 dni przed lub po takiej niedzieli, a gdy nie jest to możliwe, do końca danego okresu rozliczeniowego (§ 14 ust. 3 Regulaminu pracy oraz art. 151¹¹ § 1 pkt 1 Kodeksu pracy),*
- b) w dni świąteczne – zapewnia się inny dzień wolny od pracy do końca danego okresu rozliczeniowego (§ 14 ust. 4 Regulaminu pracy oraz art. 151¹¹ § 1 pkt 2 Kodeksu pracy),*
- c) w dzień wolny od pracy wynikający z zasady pięciodniowego tygodnia pracy (sobota) – zapewnia się inny dzień wolny od pracy do końca danego okresu rozliczeniowego, w terminie uzgodnionym z pracownikiem (§ 14 ust. 5 Regulaminu pracy oraz art. 151³ Kodeksu pracy).*

Dni wolne w zamian za pracę w niedzielę lub święto oraz w dzień wolny od pracy wynikający z zasady pięciodniowego tygodnia pracy, zgodnie z ustalonym harmonogramem czasu pracy, uwzględnione są w tym harmonogramie przez Naczelnika Wydziału Inspekcji. Za czas pracy w niedzielę, święto lub „wolną sobotę” pracownicy nie są dodatkowo wynagradzani.

Inspektorzy ITD po wykonywaniu pracy w porze nocnej mają zapewniony odpoczynek dobowy. Ponadto, zgodnie z art. 151⁸ Kodeksu pracy otrzymują dodatek do wynagrodzenia za każdą godzinę pracy w porze nocnej, obliczony zgodnie z cyt. przepisem.

Czas pracy pracowników Inspektoratu dokumentowany jest w ewidencji czasu pracy, prowadzonej w systemie kadrowo – płacowym przez pracownika Samodzielnego stanowiska do spraw kadr. Ewidencję zakłada się i prowadzi

odrębnie dla każdego pracownika w formie karty ewidencji czasu pracy, która obejmuje: pracę w poszczególnych dobach, w tym pracę w niedziele i święta, w porze nocnej, w godzinach nadliczbowych oraz w dni wolne od pracy wynikające z rozkładu czasu pracy w przeciętnie pięciodniowym tygodniu pracy, dni wolne udzielone w zamian za pracę w soboty, niedziele i święta, nieobecności pracownika oraz zwolnienia od pracy.

(dowód: akta kontroli str. 447-453, 457-460)

Ustalone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie stwierdzono, że w związku z zaleceniem Głównego Inspektora TD, wielokrotnie nakładano kary za przejazd po tej samej drodze, co było niezgodne z przepisem art. 13 k ustawy o drogach publicznych.

Ocena
cząstkowa

WITD prowadził kontrole oraz postępowania administracyjne dot. ETC. Spośród 21 zbadanych postępowań prowadzonych przez WITD w zakresie ETC w przypadku 16 nakładano kary niezgodnie z przepisem art. 13 k ust. 1 ustawy o drogach publicznych, naliczając je wielokrotnie (2, 3 i 4 krotnie) za ciągły przejazd po tej samej drodze. W ww. sprawach łączna kwota nienależnie naliczonych kar wynosiła 93 tys. zł. Działanie WITD w ww. zakresie było związane z zaleceniem Głównego Inspektora TD, zawartym w piśmie z dnia 13 września 2011 r., które kategorycznie wskazywało aby wszczynać postępowania i nakładać kary administracyjne za każde wykryte naruszenie wykryte przez bramownice kontrolne (incydenty zawierające zdjęcia pojazdu oznaczone literą „E”).

W ocenie Najwyższej Izby Kontroli wykonywanie ww. zaleceń Głównego Inspektora TD podczas wielokrotnego nakładania kar na podstawie przepisu art. 13 k ust. 1 ustawy o drogach publicznych nie zwalniało WITD z obowiązku działania zgodnie z obowiązującymi przepisami prawa, wobec postanowień wynikających z art. 77 ust.1 ustawy o transporcie drogowym oraz art. 77 ustawy o służbie cywilnej.

W przypadku wszystkich 21 postępowań objętych kontrolą kary zostały nałożone w związku z przejazdem pojazdów samochodowych, o których mowa w art. 13 ust. 1 pkt 3 ustawy o drogach publicznych, po drogach wskazanych w rozporządzeniu Rady Ministrów w sprawie dróg krajowych lub ich odcinków, na których pobiera się opłatę elektroniczną, oraz wysokości stawek opłaty elektronicznej.

W związku z ww. 21 postępowaniami złożono łącznie 14 wniosków o ponowne rozpatrzenie sprawy, z których 1 została zakończona decyzją Głównego Inspektora TD uchylającą w całości decyzję organu pierwszej instancji i umarzającą postępowanie w sprawie.

3. Współpraca z Generalną Dyрекcją Dróg Krajowych i Autostrad, GITD oraz innymi organami uprawnionymi ustawowo do kontroli prawidłowości uiszczania opłat drogowych.

Opis stanu
faktycznego

W zakresie współpracy z innymi organami dotyczącej kontroli prawidłowości uiszczania opłat drogowych, Pan Łukasz Tur, Podkarpacki Wojewódzki Inspektor Transportu Drogowego podał, że WITD podejmował i nadal podejmuje współpracę w zakresie kontroli prawidłowości uiszczania opłat drogowych z GITD. W ramach realizowanych działań podejmowane są od 1 listopada 2011 r. wspólne patrole inspektorów Wydziału Inspekcji z WITD oraz inspektorów zatrudnionych w GITD. Do dnia 31 października 2011 r. WITD realizował zadania z zakresu kontroli opłat drogowych wyłącznie we własnym zakresie. Od dnia 1 listopada 2011 r. kontrole

prowadzone były wspólnie przez inspektorów WITD i inspektorów z GITD. Od dnia 1 listopada 2011 r. do dnia 31 października 2012 r. przeprowadzono 244 wspólne kontrole.

WITD nie podejmował współpracy z innymi służbami tj. Policją, Strażą Graniczną, izbami celnymi czy urzędami celnymi w zakresie kontroli prawidłowości uiszczania opłat drogowych na obszarze swojej właściwości. Z uwagi na fakt, iż ww. służby nie posiadały wyposażenia w urządzenia do prowadzenia kontroli (MJK) ani oprogramowania, nie było celowe rozpoczynanie współpracy w tym zakresie. Patrol realizujący zadania kontrolne składał się zawsze z inspektorów inspekcji transportu drogowego, gdyż uznano za niecelowe i nieefektywne wykorzystywanie jako członków patrolu przedstawicieli innych służb jedynie w roli statystów.

(dowód: akta kontroli str. 71-75)

Ustalone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie nie stwierdzono nieprawidłowości.

Ocena
częstkowa

WITD podejmował współpracę w zakresie kontroli ETC z GITD, przeprowadzając wspólne kontrole w tym zakresie.

4. Rozpatrywanie skarg, odwołań i reklamacji dotyczących kar związanych z uiszczaniem opłat drogowych.

Opis stanu
faktycznego

Spośród 540 decyzji wydanych przez WITD w zakresie ETC, w przypadku 176 złożono wnioski o ponowne ich rozpatrzenie przez Głównego Inspektora TD (decyzje wydawane w imieniu Głównego Inspektora TD), zaś w przypadku 4 – odwołania (od decyzji Podkarpackiego Wojewódzkiego Inspektora TD). WITD posiadał także informacje o wnioskach o ponowne rozpoznanie spraw dotyczących 3 decyzji wydanych przez Głównego Inspektora TD, po kontrolach przeprowadzonych przez WITD.

Złożone wnioski i odwołania dotyczyły w szczególności: nieprawidłowego działania ETC, nieprawidłowego oznakowania drogi, nieznajomości przepisów prawa i w związku z tym nieświadomości obowiązku uiszczenia opłaty za przejazd po drodze, ciężkiej sytuacji materialnej oraz niewspółmierności wysokości kary do naruszenia.

W związku z ww. wnioskami i odwołaniami WITD przekazywał akta spraw do GITD celem ich rozpoznania i wydania stosowanych orzeczeń.

WITD posiadał informację w 76 sprawach o decyzjach, postanowieniach, wyrokach, pismach lub odpowiedziach na skargi skierowanych w wyniku rozpoznania złożonych wniosków o ponowne rozpoznanie sprawy lub odwołań.

Spośród ww. orzeczeń Głównego Inspektora TD lub innego organu, będących w posiadaniu WITD:

- 46 decyzji utrzymywało w mocy decyzję organu I instancji,
- 7 decyzji uchylało zaskarżone decyzje w całości i umarzało postępowanie w sprawie (w trakcie postępowania wyjaśniającego ustalono z firmą Kapach Telematic Services Sp. z o.o., że podmiot zapłacił opłatę w prawidłowej wysokości lub stwierdzono, że dopuszczalna masa całkowita pojazdu nie przekraczała 3,5 tony),
- 5 postanowień lub pism stwierdzało niedopuszczalność wniosku o ponowne rozpoznanie sprawy lub pozostawienie podania bez rozpatrzenia w związku z niezpełnieniem braków formalnych wniosku w wyznaczonym terminie,
- 12 odpowiedzi na skargi wnosilo o ich oddalenie,
- 5 wyroków lub postanowień sądu oddalało lub odrzucało skargi,

- 1 wyrok sądu uchylał zaskarżoną decyzję i utrzymaną nią decyzję organu I instancji.

W pozostałych 107 sprawach WITD nie posiadał informacji o wydanych przez GITD lub inny organ – wskazanych powyżej – rozstrzygnięciach, w związku z rozpoznaniem wniosków o ponowne rozpoznanie sprawy lub odwołań.

(dowód: akta kontroli str. 484-546)

Zgodnie z art. 133 *Kodeksu postępowania administracyjnego* organ administracji publicznej, który wydał decyzję, obowiązany jest przesłać odwołanie wraz z aktami sprawy organowi odwoławczemu w terminie siedmiu dni od dnia, w którym otrzymał odwołanie, jeżeli w tym terminie nie wydał nowej decyzji w myśl art. 132.

Spośród 21 spraw objętych kontrolą, w 7 aktach spraw brak było wezwań GITD do przesłania dotyczącej ich dokumentacji, zaś wnioski o ponowne rozpoznanie spraw zostały złożone bezpośrednio w GITD. We wszystkich pozostałych przypadkach – z wyjątkiem jednego – akta spraw, na podstawie art. 133 *Kodeksu postępowania administracyjnego*, zostały przekazane przez WITD do GITD w terminie nieprzekraczającym 7 dni od dnia wezwania GITD w ww. zakresie lub od dnia wpływu takiego wniosku do WITD. W przypadku tym WITD przekazał akta sprawy wraz z wnioskiem o ponowne rozpoznanie do GITD w 12 dniu od dnia jego wpływu do WITD.

(dowód: akta kontroli str. 484-546)

Pani Małgorzata Świeboda, Naczelnik Wydziału Prawnego w Wojewódzkim Inspektoracie Transportu Drogowego w Rzeszowie wyjaśniła, że akta ww. sprawy zostały przesłane przez referenta prawnego zatrudnionego na Samodzielnym Stanowisku do spraw Prawnych Głównemu Inspektorowi TD z uchybieniem terminu sprecyzowanego w art. 133 *Kodeksu postępowania administracyjnego*. Niniejsze uchybienie było związane ze znaczną ilością spraw przydzieloną pracownikowi.

(dowód: akta kontroli str. 483)

Pan Łukasz Tur, Podkarpacki Wojewódzki Inspektor Transportu Drogowego wyjaśnił, że w latach 2009 - 2012 *nie wpłynęły do WITD skargi, w rozumieniu działu VIII Kodeksu Postępowania Administracyjnego, związane z nieprawidłowym naliczaniem kar z tytułu nieuiszczenia opłaty elektronicznej. Nie odnotowano też skarg na pracowników w związku z nieprawidłowym przeprowadzeniem kontroli w tym zakresie.*

WITD nie posiada wiedzy w zakresie wpływu skarg do innych organów w zakresie nieprawidłowego funkcjonowania systemu elektronicznego poboru opłat bądź nieprawidłowego naliczania kar w tym zakresie.

(dowód: akta kontroli str. 71-75)

W zakresie otrzymanych informacji na temat skarg dotyczących ETC, Pan Łukasz Tur, Podkarpacki Wojewódzki Inspektor Transportu Drogowego wyjaśnił, że *WITD nie otrzymywał od firmy Kapsch Telematic Services Sp. z o.o. informacji ani spraw do rozpatrzenia w związku z nieprawidłowym działaniem ETC – viaTOLL.*

(dowód: akta kontroli str. 71-75)

W zakresie informacji dotyczących liczby otrzymanych skarg przez firmę Kapsch Telematic Services Spółka z o.o. dotyczących wdrożenia lub funkcjonowania KSPO z terenu właściwości WITD w okresie od 1 stycznia 2011 r. do 31 października 2012 r., Pan Łukasz Zahradniczek, Członek Zarządu, Dyrektor

Finansowy Kapsch Telematic Services Spółka z o.o. podał, że otrzymane skargi dotyczyły ETC dla pojazdów ciężkich. Łącznie złożono 131 skarg, z tego:

- 66 dotyczących nieprawidłowo naliczonej opłaty (28 zasadnych, 19 częściowo zasadnych, 19 bezzasadnych),
- 23 dotyczące doładowania konta (20 zasadnych, 3 częściowo bezzasadne),
- 15 dotyczących nieprawidłowego działania urządzenia (np. sygnalizacja) (11 częściowo zasadnych, 4 bezzasadne),
- 9 skarg na jakość obsługi w MOK (4 zasadne, 5 częściowo zasadnych),
- 18 innych, tj. których nie da się zaklasyfikować do żadnej z pozostałych grup, gdy np. użytkownik otrzymał wezwanie do zapłaty bo nie posiadał urządzenia i nie chce go zapłacić, skarga na stan dróg płatnych (8 zasadnych, 9 częściowo zasadnych, 1 bezzasadna).

(dowód: akta kontroli str. 454-456)

Ustalone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie nie stwierdzono nieprawidłowości.

Ocena
częstkowa

WITD przekazywał do GITD akta spraw, w celu rozpatrzenia przez Głównego Inspektora TD wniosków o ponowne rozpatrzenie. Czynności te – z wyjątkiem 1 przypadku – były wykonywane w terminie nieprzekraczającym 7 dni od dnia wezwania GITD w tym zakresie lub wpływu do WITD takiego wniosku, wynikającym z przepisu art. 133 *Kodeksu postępowania administracyjnego*.

5. Funkcjonowanie systemu kontroli wewnętrznej i zapobieganie mechanizmom korupcyjnym przy realizacji zadań kontrolnych w ramach KSPO.

Opis stanu
faktycznego

W strukturze organizacyjnej WITD nie było jednostki organizacyjnej, której zadaniem byłaby kontrola wewnętrzna i audyt wewnętrzny.

Zgodnie z Regulaminem organizacyjnym WITD Wojewódzki Inspektor sprawuje nadzór nad wykonywaniem kontroli wewnętrznej w Inspektoracie, natomiast zasady i tryb funkcjonowania w Inspektoracie ww. kontroli określa zarządzenie Wojewódzkiego Inspektora.

(dowód: akta kontroli str. 9-63)

Zasady sprawowania kontroli wewnętrznej zostały wprowadzone przez Podkarpackiego Wojewódzkiego Inspektora TD zarządzeniem nr 3/05 z dnia 21 marca 2005 r.

Zgodnie z ww. zarządzeniem czynności kontroli wewnętrznej – odpowiednio do ustalonych obowiązków nadzorczo – kontrolnych poszczególnych służb, komórek organizacyjnych i stanowisk pracy – należało prowadzić we wszystkich fazach działalności, w formie kontroli wstępnej, bieżącej i następnej. Kontrola wstępna miała być wykonywana przede wszystkim w ramach obowiązków samokontroli i kontroli funkcjonalnej w toku codziennego działania, a na jej dowód upoważniona osoba była obowiązana opatrzyć dokument podpisem i datą.

Kontrolę bieżącą zobowiązani byli przeprowadzać, w ramach samokontroli własnego działania wszyscy, pracownicy na stanowiskach kierowniczych lub pracownicy zobowiązani do spełniania określonych czynności kontrolnych, a także ogólna kontrola instytucjonalnej.

Kontrolę następną – polegającą na badaniu stanu faktycznego przedsięwzięcia i operacji już zrealizowanych oraz dokumentów odzwierciedlających te czynności –

sprawować miały, zgodnie z zarządzeniem, ogniwa kontroli instytucjonalnej, a także pracownicy z tytułu funkcji kierowniczej.

Na podstawie przedmiotowego zarządzenia, wszystkie osoby zatrudnione na stanowiskach kierowniczych poszczególnych komórek organizacyjnych Inspektoratu były zobowiązane w ramach powierzonych im odcinków działania do sprawowania funkcji kierowania, nadzoru i kontroli w stosunku do podległych im pracowników i wspomagania zwierzchników wyższego szczebla w usprawnianiu organizacji pracy i funkcjonowania systemu kontroli wewnętrznej w swoich komórkach.

W dniu 3 listopada 2011 r. Podkarpacki Wojewódzki Inspektor TD zarządzeniem nr 16/2011 wprowadził instrukcję obiegu dokumentów w procesie wydawania decyzji administracyjnych w WITD. W instrukcji tej określono szczegółowo m.in. obowiązki pracownika prowadzącego postępowanie administracyjne w zakresie ewidencjonowania czynności w programie Support oraz przedkładania projektu decyzji Naczelnikowi Wydziału Prawnego w celu dokonania jego oceny pod względem formalno – prawnym.

(dowód: akta kontroli str. 92-121)

Pan Łukasz Tur, Podkarpacki Wojewódzki Inspektor Transportu Drogowego wyjaśnił, że *prawidłowość realizacji zadań kontrolnych z zakresu elektronicznego poboru opłat, w tym nakładania kar pieniężnych z tego tytułu była objęta kontrolą wewnętrzną w WITD w ramach stosowanych w tym zakresie procedur. Z uwagi na fakt, iż inspektorzy wykonują czynności kontrolne z różnego zakresu, kontrola nie była ograniczana tylko i wyłącznie do elektronicznego poboru opłat. W okresie objętym kontrolą NIK, przeprowadzono kontrole wewnętrzne postępowań administracyjnych prowadzonych przez wybranych pracowników Wydziału Inspekcji i stosowanych procedur kontrolnych (...). Kontrole przeprowadzane były przez Zastępcę Podkarpackiego Wojewódzkiego Inspektora TD, Zastępcę Naczelnika Wydziału Inspekcji oraz Głównego Księgowego.*

Ponadto nadzór nad prawidłowością postępowań i nakładanych kar administracyjnych prowadzony jest w WITD w oparciu o zarządzenie Podkarpackiego Wojewódzkiego Inspektora TD z dnia 3 listopada 2012 r. w ramach, którego przewiduje się objęcie kontrolą w zakresie formalno – prawnym projektów decyzji administracyjnych wydawanych przez inspektorów z Wydziału Inspekcji. Zagadnienia dot. KSPO nie były objęte kontrolą w ramach audytu wewnętrznego prowadzonego przez jednostkę zewnętrzną.

(dowód: akta kontroli str. 71-91)

W planach kontroli wewnętrznej na 2011 r. i 2012 r. nie ujęto kontroli odnoszących się wprost do zagadnień związanych z ETC.

W ww. planach przewidziano m.in. kontrole:

- w III kwartale 2011 r. oraz w III kwartale 2012 r. dot. terminowości przekazywania decyzji administracyjnych o nałożeniu kary do Samodzielnego stanowiska do spraw finansowo – księgowych/Wydziału Finansowo - Księgowego oraz kwot pieniężnych uzyskanych z kar oraz kaucji uiszczonych w formie gotówkowej do kasy Inspektoratu lub bezpośrednio na subkonto dochodów Inspektoratu;

- dwa razy w miesiącu kontrole dot. pracy inspektorów na drodze w zakresie sporządzanej dokumentacji, w tym prowadzenia notatnika służbowego, kompletności i stanu umundurowania oraz wyposażenia osobistego, w ramach których kontrolą wewnętrzną mogłyby zostać objęte sprawy związane elektronicznym poborem opłat.

(dowód: akta kontroli str. 473-480)

Pan Łukasz Tur, Podkarpacki Wojewódzki Inspektor Transportu Drogowego wyjaśnił, że w planie kontroli na rok 2011 nie zostały ujęte zagadnienia związane z kontrolą SEPO, gdyż na etapie opracowywania planu na początku roku to zadanie nie było we właściwości ITD, przepisy w tym zakresie weszły w życie od 1 lipca 2011 r. Natomiast w planie kontroli na rok 2012 zgodnie z przyjętą praktyką nie określano ściśle zakresu, jaki będzie obejmowała kontrola wewnętrzna. Kontrola SEPO stanowi jedynie wąski wycinek działalności kontrolnej ITD tak jak m.in. kontrola przewozu zwierząt, nacisków osi na jezdnię itp. W związku z powyższym planując kontrole nie określa się w planie wąskich zakresów tematycznych. Wybór spraw bądź postępowań administracyjnych objętych kontrolą wewnętrzną odbywa się losowo. Uwzględniając jednak fakt, iż postępowania prowadzone w ramach kontroli SEPO stanowią jedynie wąski wycinek działalności inspektorów z WITD znalazło to również odzwierciedlenie w niewielkim zakresie w kontroli wewnętrznej.

(dowód: akta kontroli str. 481-482)

W okresie objętym kontrolą, w ramach sprawowanej kontroli wewnętrznej, spisano 2 protokoły kontroli dotyczące zagadnień związanych z ETC, w których nie stwierdzono żadnych nieprawidłowości:

- protokół kontroli z dnia 10 sierpnia 2012 r., którego przedmiotem było sprawdzenie terminowości rozliczania się z wystawianych decyzji administracyjnych przez inspektorów transportu drogowego (sprawdzono 1 decyzję wydaną w ramach kontroli ETC),
- protokół kontroli z dnia 4 października 2012 r., której przedmiotem była prawidłowość wykonywania czynności służbowych w terenie przez 1 patrol pracowników Wydziału Inspekcji, w tym prowadzenia kontroli ETC.

(dowód: akta kontroli str. 76-91)

Pan Łukasz Tur, Podkarpacki Wojewódzki Inspektor Transportu Drogowego wyjaśnił, że *prowadzenie kontroli w ramach SEPO przez inspektorów z WITD stanowi jedynie wąski wycinek działalności kontrolnej prowadzonej przez Inspektorat w ramach posiadanych uprawnień. W ocenie kierownictwa inspektoratu nie uznano za zasadne prowadzenie większej ilości kontroli z powyższego zakresu. Kontrola i nadzór nad pracą inspektorów nie odbywa się tylko i wyłącznie w ramach systemu kontroli wewnętrznej. Kontrola sprawowana jest również na bieżąco poprzez wrywkową analizę systemu informatycznego Support, oraz bieżącą kontrolę inspektorów przed rozpoczęciem pracy na odprawie do służby. Kontrolerzy Biura Nadzoru Inspekcyjnego przy GITD w dniach 28 sierpnia 2012 r., 29 sierpnia 2012 r. również prowadzili kontrole pracy inspektorów na drodze, ale zakres kontroli nie dotyczył SEPO.*

(dowód: akta kontroli str. 481-482)

Ustalone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie nie stwierdzono nieprawidłowości.

Ocena cząstkowa

WITD nie zaplanował kontroli wewnętrznych ukierunkowanych wprost na zagadnienia związane z ETC. W okresie objętym kontrolą, w ramach takich kontroli sprawdził jedynie terminowość rozliczenia się z 1 decyzji wydanej w ww. zakresie oraz prawidłowość wykonywania w terenie czynności służbowych przez 1 patrol przeprowadzający kontrolę dot. ETC.

IV. Uwagi i wnioski

Wnioski pokontrolne

Przedstawiając powyższe oceny i uwagi wynikające z ustaleń kontroli, Najwyższa Izba Kontroli, na podstawie art. 53 ust. 1 pkt 5 ustawy z dnia 23 grudnia 1994 r. o *Najwyższej Izbie Kontroli*¹⁰, wnosi o jednokrotne nakładanie kar za ciągly przejazd po tej samej drodze, zgodnie z art. 13 k ust. 1 ustawy o *drogach publicznych*.

V. Pozostałe informacje i pouczenia

Prawo zgłoszenia
zastrzeżeń

Wystąpienie pokontrolne zostało sporządzone w dwóch egzemplarzach; jeden dla kierownika jednostki kontrolowanej, drugi do akt kontroli.

Zgodnie z art. 54 ustawy o NIK kierownikowi jednostki kontrolowanej przysługuje prawo zgłoszenia na piśmie umotywowanych zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, w terminie 21 dni od dnia jego przekazania. Zastrzeżenia zgłasza się do dyrektora Delegatury NIK w Rzeszowie.

Obowiązek
poinformowania
NIK o sposobie
wykorzystania uwag
i wykonania wniosków

Zgodnie z art. 62 ustawy o NIK proszę o poinformowanie Najwyższej Izby Kontroli, w terminie 21 dni od otrzymania wystąpienia pokontrolnego, o sposobie wykorzystania uwag i wykonania wniosku pokontrolnego oraz o podjętych działaniach lub przyczynach niepodjęcia tych działań.

W przypadku wniesienia zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, termin przedstawienia informacji liczy się od dnia otrzymania uchwały o oddaleniu zastrzeżeń w całości lub zmienionego wystąpienia pokontrolnego.

Rzeszów, dnia 10 stycznia 2013 r.

Kontroler
Małgorzata Milanowska
Specjalista kontroli państwowej

Najwyższa Izba Kontroli
Delegatura w Rzeszowie

Dyrektor
Stanisław Sikora

.....
podpis

.....
podpis

¹⁰ Dz.U. z 2012 r., poz.82 ze zm.